

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ (χωρίς εκτίμηση επιπτώσεων)

Στόχος του παρόντος εγγράφου είναι να ενημερώσει το κοινό και τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με το έργο της Επιτροπής, ώστε να μπορούν να υποβάλουν παρατηρήσεις και να συμμετάσχουν αποτελεσματικά στις δραστηριότητες διαβούλευσης.

Ζητούμε από τις ομάδες αυτές να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται η Επιτροπή το πρόβλημα και τις πιθανές λύσεις του, καθώς και να μας παράσχουν σχετικές πληροφορίες που τυχόν διαθέτουν.

⚠ Το παρόν έγγραφο θα πρέπει να οριστικοποιηθεί κατά τα πρώτα στάδια της προπαρασκευαστικής διαδικασίας, ώστε να αξιοποιηθούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο οι παρατηρήσεις των ενδιαφερόμενων μερών.

ΤΙΤΛΟΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ	Θεματολόγιο για τους καταναλωτές 2025-2030 και σχέδιο δράσης για τους καταναλωτές στην ενιαία αγορά
ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΓΔ — ΑΡΜΟΔΙΑ ΜΟΝΑΔΑ	ΓΔ JUST – B1
ΠΙΘΑΝΟ ΕΙΔΟΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ	Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	4ο τρίμηνο του 2025
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/consumers_el

Το παρόν έγγραφο δημοσιεύεται αποκλειστικά για ενημερωτικούς σκοπούς. Δεν προδικάζει την τελική απόφαση της Επιτροπής για τη δρομολόγηση ή μη της ανωτέρω πρωτοβουλίας ούτε το οριστικό της περιεχόμενο. Όλες οι πτυχές της πρωτοβουλίας που περιγράφονται στο παρόν έγγραφο, συμπεριλαμβανομένου του χρονοδιαγράμματός της, ενδέχεται να αλλάξουν.

A. Πολιτικό πλαίσιο, ορισμός του προβλήματος και έλεγχος επικουρικότητας

Πολιτικό πλαίσιο

Στις 13 Νοεμβρίου 2020 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το [νέο θεματολόγιο για τους καταναλωτές](#), το οποίο θεσπίζει ένα στρατηγικό πλαίσιο για την πολιτική της ΕΕ για τους καταναλωτές έως το 2025. Το νέο θεματολόγιο για τους καταναλωτές συνέβαλε στην ενδυνάμωση των καταναλωτών και στην προώθηση μιας δικαιότερης, πιο πράσινης και πιο διαφανούς αγοράς.

Στην έκθεση του Enrico Letta με τίτλο [Much more than a market \(Πολύ περισσότερο από μια απλή αγορά\)](#) επισημάνθηκε ότι οι καταναλωτές θα πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο της ενιαίας αγοράς και ότι πρέπει να ενδυναμωθούν και να προστατευθούν ώστε να προωθήσουν την οικονομική ανάπτυξη, την καινοτομία και τη βιωσιμότητα. Η έκθεση του Mario Draghi με τίτλο [The future of European competitiveness \(Το μέλλον της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας\)](#) τόνισε επίσης την ανάγκη δημιουργίας μιας πραγματικά ολοκληρωμένης ενιαίας αγοράς.

Στις [πολιτικές κατευθύνσεις της για την περίοδο 2024-2029](#), η πρόεδρος κ. φον ντερ Λάιεν έθεσε σαφείς στόχους για βιώσιμη ευημερία, ανταγωνιστικότητα, δημοκρατία και κοινωνική δικαιοσύνη.

Ο επίτροπος Δημοκρατίας, Δικαιοσύνης, Κράτους Δικαίου και Προστασίας των Καταναλωτών, κ. Μάικλ ΜακΓκράθ, [επιφορτίστηκε με το καθήκον](#) να παρουσιάσει ένα θεματολόγιο για τους καταναλωτές για την περίοδο 2025-2030. Το εν λόγω θεματολόγιο θα πρέπει να περιλαμβάνει σχέδιο δράσης για τους καταναλωτές στην ενιαία αγορά, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι καταναλωτές δεν

αντιμετωπίζουν αθέμιτες διακρίσεις, διατηρούν τα οφέλη κατά τη διέλευση των συνόρων και προστατεύονται κατά την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών.

Πρόβλημα που επιδιώκει να αντιμετωπίσει η πρωτοβουλία

Όπως αναφέρεται κατωτέρω, οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις επηρεάζονται από αρκετά προβλήματα, τα οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν σε ενωσιακό επίπεδο.

- Υπάρχουν εμπόδια τα οποία εξακολουθούν να μην επιτρέπουν στους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις να αξιοποιήσουν πλήρως όλα τα οφέλη της ενιαίας αγοράς. Για παράδειγμα, οι περιορισμοί στην παράδοση και τις πληρωμές εξακολουθούν να παρεμποδίζουν τις διαδικτυακές διασυνοριακές αγορές ενώ η διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών εξακολουθεί να είναι περιορισμένη σε ορισμένους επιχειρηματικούς τομείς, όπως οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.
- Η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου έχει δημιουργήσει πολυάριθμες προκλήσεις για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις, καθώς και για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, όπως η αυξανόμενη κυκλοφορία μη ασφαλών προϊόντων που προέρχονται από χώρες εκτός της ΕΕ, καθώς και δυσκολίες στη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους κανόνες προστασίας των καταναλωτών και του θεμιτού ανταγωνισμού στην αγορά, ιδίως όσον αφορά εμπόρους που δεν είναι εγκατεστημένοι στην ΕΕ.
- Νέες τεχνολογίες και πρακτικές που βασίζονται στα δεδομένα χρησιμοποιούνται μερικές φορές για να υπονομεύσουν τις επιλογές των καταναλωτών. Υπάρχει σημαντικός βαθμός αβεβαιότητας ως προς τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εφαρμόζεται η ισχύουσα νομοθεσία για τους καταναλωτές στο ψηφιακό περιβάλλον. Ως εκ τούτου, παρεμποδίζεται η προστασία των καταναλωτών, ιδίως όσον αφορά τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στο διαδίκτυο που σχετίζονται με σκοτεινά μοτίβα, το παραπλανητικό μάρκετινγκ από επηρεαστές γνώμης και τον εθιστικό σχεδιασμό των ψηφιακών προϊόντων.
- Το γενικότερο ενωσιακό εγχειρίδιο κανόνων για το ψηφιακό περιβάλλον αντιμετωπίζει διάφορους κινδύνους, αλλά η [νομική ανάλυση](#) αποκαλύπτει ενδεχόμενα κενά. Για παράδειγμα, η [πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες](#) αντιμετωπίζει ήδη αρκετές επιβλαβείς πρακτικές των διαδικτυακών πλατφορμών, αλλά δεν καλύπτει τις πρακτικές των διαδικτυακών εμπόρων λιανικής πώλησης, των διαδικτυακών παιχνιδιών ή άλλου μη ενδιάμεσου περιεχομένου, οι οποίες ενδέχεται να εξακολουθούν να ενέχουν κινδύνους για τους καταναλωτές.
- Οι επιλογές των καταναλωτών συχνά δεν αντικατοπτρίζουν τις προθέσεις τους ούτε τις περιβαλλοντικές ανησυχίες τους. Πολλές φορές, οι βιώσιμες επιλογές δεν είναι προφανείς ή εύκολα διαθέσιμες, ενώ μπορεί να μην είναι πάντα οικονομικά προσιτές.
- Οι ευάλωτες ομάδες καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένων των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία και μειωμένη κινητικότητα, αντιμετωπίζουν ειδικές προκλήσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε βασικά προϊόντα και υπηρεσίες και την οικονομική τους προσιτότητα, καθώς και όσον αφορά την προσαρμογή σε νέες τεχνολογίες και τάσεις της αγοράς. Τα παιδιά είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένα στο διαδίκτυο, π.χ. σε αντιδεοντολογικές τεχνικές, απάτες, επιβλαβές περιεχόμενο και κινδύνους για την ασφάλεια και την ψυχική υγεία.
- Το κίνημα των καταναλωτών αντιμετωπίζει διαρθρωτικές προκλήσεις, στις οποίες πρέπει να προσαρμοστούν οι δομές διακυβέρνησης της πολιτικής της ΕΕ για τους καταναλωτές. Και τα δύο στοιχεία είναι αναγκαία για μια πλήρως λειτουργική ενιαία αγορά, τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής της ΕΕ και αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών στην ΕΕ και διεθνώς.
- Ο διοικητικός φόρτος και οι πολύπλοκες κανονιστικές απαιτήσεις ενδέχεται να παρεμποδίσουν την ικανότητα των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και των επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης, να λειτουργούν αποτελεσματικά, να συμμορφώνονται με τους κανόνες και να ανταγωνίζονται στην παγκόσμια αγορά.

- Είναι δύσκολο να συντονιστούν οι αρμόδιες αρχές που είναι επιφορτισμένες με την επιβολή των διαφόρων νόμων τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για την προστασία των καταναλωτών και την ασφάλεια των προϊόντων, της τελωνειακής νομοθεσίας, των κανόνων για την προστασία των δεδομένων και της νομοθεσίας για τις ψηφιακές υπηρεσίες.

Βάση για τη δράση της ΕΕ (νομική βάση και έλεγχος επικουρικότητας)

Νομική βάση

Το άρθρο 169 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λαμβανομένου δεόντως υπόψη του άρθρου 114 της εν λόγω Συνθήκης. Και τα δύο συνεπάγονται συντρέχουσα αρμοδιότητα.

Πρακτική ανάγκη για δράση της ΕΕ

Η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση, η επιβολή της νομοθεσίας για τους καταναλωτές, οι κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις, καθώς και άλλες βασικές προτεραιότητες πολιτικής της ΕΕ, συνεπάγονται αλληλεξαρτήσεις και συνέργειες σε πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά από τα κράτη μέλη μεμονωμένα σε εθνικό επίπεδο. Για τον σκοπό αυτό απαιτείται συντονισμένη και συνεκτική προσέγγιση της πολιτικής για τους καταναλωτές, η οποία θα αντιμετωπίζει τα κενά και τις ελλείψεις που έχουν εντοπιστεί, θα αποφεύγει τον κανονιστικό κατακερματισμό και τον κατακερματισμό της αγοράς, θα προβλέπει τις εξελίξεις στην αγορά και θα διασφαλίζει βέλτιστα αποτελέσματα για τους καταναλωτές σε ένα δύσκολο περιβάλλον.

Σεβόμενο τις εθνικές αρμοδιότητες, το θεματολόγιο για τους καταναλωτές 2025-2030 προτίθεται να συνεχίσει την πορεία που χάραξε το νέο θεματολόγιο για τους καταναλωτές, διασφαλίζοντας στενό διάλογο και συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών, καθώς και της ΕΕ και των διεθνών εταίρων της.

B. Τι επιδιώκει να επιτύχει η πρωτοβουλία και πώς;

Το θεματολόγιο για τους καταναλωτές 2025-2030 θα αναπτύξει ένα κοινό όραμα και ένα κοινό πλαίσιο όσον αφορά την πολιτική για τους καταναλωτές έως το 2030, με βάση τα επιτεύγματα του νέου θεματολογίου για τους καταναλωτές.

Με την ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών, τη στήριξη της ευημερίας τους και την προώθηση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις, το θεματολόγιο θα συμβάλει στην επίτευξη βασικών στόχων της ΕΕ: προώθηση της δίκαιης μετάβασης σε μια πράσινη και ψηφιακή οικονομία και τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης με κοινωνική συνοχή.

Το θεματολόγιο θα προσδιορίσει τις κύριες προτεραιότητες και θα προτείνει κατάλογο πρωτοβουλιών και δράσεων που σχετίζονται με τους καταναλωτές, με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και με χρήση διαφόρων εργαλείων πολιτικής της ΕΕ. Αναπόσπαστο μέρος του θεματολογίου θα είναι το σχέδιο δράσης για τους καταναλωτές στην ενιαία αγορά, το οποίο θα έχει στόχο να διασφαλίσει ότι οι καταναλωτές δεν αντιμετωπίζουν αθέμιτες διακρίσεις, διατηρούν τα οφέλη σε διασυνοριακό επίπεδο και προστατεύονται κατά την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών στην ενιαία αγορά. Η διερεύνηση των ευκαιριών για απλούστευση και μείωση του διοικητικού φόρτου, με παράλληλη διατήρηση των σημερινών επιπέδων προστασίας των καταναλωτών, θα αποτελέσει επίσης σημαντική πτυχή του θεματολογίου.

Το θεματολόγιο θα συμπληρώσει άλλες βασικές πρωτοβουλίες στον τομέα των καταναλωτών. Ειδικότερα, σχεδιάζεται η κατάρτιση νομοθετικής πρωτοβουλίας: μιας πράξης για την ψηφιακή δικαιοσύνη με σκοπό την αντιμετώπιση των πρακτικών χειραγώγησης και των αντιδεδοντολογικών

εμπορικών πρακτικών στον ψηφιακό χώρο, τη μείωση της νομικής αβεβαιότητας για τις επιχειρήσεις, την αποφυγή του κανονιστικού κατακερματισμού και τη διευκόλυνση της επιβολής.

Σύμφωνα με τα πορίσματα των πρόσφατων [εκθέσεων](#) της σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού για τη συνεργασία όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών (ΣΠΚ), η Επιτροπή μελετά επίσης το ενδεχόμενο επανεξέτασης του κανονισμού, προκειμένου να ενισχύσει περαιτέρω την επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ για την προστασία των καταναλωτών, ιδίως όσον αφορά εκτεταμένες παράνομες πρακτικές, ανεξάρτητα από το αν οι δράστες είναι εγκατεστημένοι εντός ή εκτός της ΕΕ, με σκοπό τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού.

Το θεματολόγιο θα επιδιώξει επίσης να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που προσφέρουν οι αναδυόμενες τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένης της τεχνητής νοημοσύνης, για να ενισχύσει την προστασία των καταναλωτών και να εγγυηθεί την ασφάλεια, τη διαφάνεια και τη λογοδοσία στον ψηφιακό χώρο. Οι προσπάθειες αυτές θα στηρίζουν τους στόχους της ΕΕ για τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος για τους καταναλωτές, το οποίο θα είναι ανθεκτικό στις τεχνολογικές εξελίξεις και εξοπλισμένο για την κάλυψη μελλοντικών αναγκών.

Πιθανές επιπτώσεις

Το θεματολόγιο για τους καταναλωτές 2025-2030 θα έχει θετικό αντίκτυπο τόσο στους καταναλωτές όσο και στις επιχειρήσεις, συμβάλλοντας στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για κοινωνική δικαιοσύνη, δημοκρατία, βιώσιμη ευημερία, ενιαία αγορά και ανταγωνιστικότητα. Η ενδυνάμωση των καταναλωτών και η ενίσχυση της προστασίας τους θα συμβάλουν στη βελτίωση της ευημερίας τους. Θα τους επιτρέψουν επίσης να κάνουν συνειδητές επιλογές και να ασκούν τα δικαιώματά τους με εμπιστοσύνη ώστε να συμβάλλουν στη βιώσιμη καινοτομία και ανάπτυξη. Τα προτεινόμενα μέτρα θα μπορούσαν να συμβάλουν, για παράδειγμα, στη βελτίωση της ασφάλειας δικαίου και της επιβολής της νομοθεσίας, καθώς και στην προώθηση ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις, επιτρέποντας σε εταιρείες όλων των μεγεθών να λειτουργούν με σαφήνεια και προβλεψιμότητα και να ανταγωνίζονται σε δίκαιη και ισότιμη βάση.

Μελλοντική παρακολούθηση

Η Επιτροπή θα βασιστεί στα υφιστάμενα μέσα συλλογής και ανάλυσης δεδομένων για την αξιολόγηση και την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της παρούσας πρωτοβουλίας. Τα μέσα αυτά περιλαμβάνουν τον πίνακα αποτελεσμάτων για τις καταναλωτικές συνθήκες, στατιστικά στοιχεία της Eurostat, τις έρευνες του Ευρωβαρόμετρου, καθώς και υλικό τακτικής υποβολής εκθέσεων και αξιολόγησης σε τομείς πολιτικής που σχετίζονται με τους καταναλωτές.

Γ. Βελτίωση της νομοθεσίας

Εκτίμηση επιπτώσεων

Το θεματολόγιο για τους καταναλωτές 2025-2030 θα βασιστεί στο νέο θεματολόγιο για τους καταναλωτές του 2020, και θα καθορίζει ανανεωμένες προτεραιότητες και δράσεις για την αντιμετώπιση των σημερινών και των επικείμενων προκλήσεων στην πολιτική για τους καταναλωτές. Δεν θα απαιτηθούν νέοι πόροι, ούτε άμεσα (δεν θα συμπεριληφθούν ειδικά χρηματοδοτικά μέτρα) ούτε έμμεσα.

Δεδομένης της φύσης της παρούσας ανακοίνωσης, δεν απαιτείται εκτίμηση επιπτώσεων. Η ανακοίνωση θα παρουσιάσει μια σειρά πρωτοβουλιών και δράσεων. Ανάλογα με τις ανάγκες θα εκπονηθούν, κατά περίπτωση, χωριστές εκτιμήσεις επιπτώσεων για τις πρωτοβουλίες και τις δράσεις που περιλαμβάνονται στο θεματολόγιο (συμπεριλαμβανομένων περαιτέρω δημόσιων διαβουλεύσεων).

Το θεματολόγιο για τους καταναλωτές 2025-2030 θα βασιστεί στο ευρύ φάσμα εμπειριών και δεδομένων που προέκυψαν από την υλοποίηση του νέου θεματολογίου για τους καταναλωτές και την ευρεία διαβούλευση με όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη. Αποδεικτικά στοιχεία θα αντληθούν επίσης από

τον «[πίνακα αποτελεσμάτων για τις καταναλωτικές συνθήκες του 2025](#)». Θα συγκεντρωθούν στοιχεία, ανάλογα με τις ανάγκες, για πρωτοβουλίες που περιλαμβάνονται στο θεματολόγιο.

Στρατηγική διαβούλευσης

Η παρούσα διαβούλευση αποσκοπεί στη συγκέντρωση παρατηρήσεων και στοιχείων από τα ενδιαφερόμενα μέρη στα οποία θα βασιστεί η κατάρτιση των τομέων προτεραιότητας και των δράσεων του θεματολογίου για τους καταναλωτές 2025-2030, συμπεριλαμβανομένου ενός σχεδίου δράσης για τους καταναλωτές στην ενιαία αγορά. Η διαβούλευση θα συμπληρώσει τις παρατηρήσεις και τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν ήδη στο πλαίσιο συζητήσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά τη διάρκεια του 2024, ιδίως κατά τη σύνοδο κορυφής για τους καταναλωτές του 2024.

Τον Μάιο του 2025 θα ξεκινήσει ανοικτή δημόσια διαβούλευση που θα καλύπτει βασικές πτυχές του θεματολογίου για τους καταναλωτές 2025-2030. Η διαβούλευση θα είναι προσβάσιμη στη διαδικτυακή πύλη της Επιτροπής «[Πείτε την άποψή σας](#)». Οι απαντήσεις μπορούν να υποβληθούν σε οποιαδήποτε από τις 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ. Εντός οκτώ εβδομάδων από τη λήξη της διαβούλευσης θα δημοσιευθεί στη σελίδα της διαβούλευσης περίληψη των αποτελεσμάτων. Συνοπτική έκθεση που θα καλύπτει όλες τις δραστηριότητες διαβούλευσης θα δημοσιευθεί το αργότερο κατά την έγκριση της πρωτοβουλίας.

Γιατί διεξάγουμε διαβούλευση;

Σύμφωνα με την πολιτική της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας, η παρούσα διαβούλευση αποτελεί σημαντικό βήμα για την ανάπτυξη του θεματολογίου για τους καταναλωτές 2025-2030. Μέσω της συνεργασίας με ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών, η Επιτροπή επιδιώκει να συγκεντρώσει πολύτιμες πληροφορίες και παρατηρήσεις σχετικά με τα βασικά ζητήματα και τις προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί ότι το θεματολόγιο λαμβάνει δεόντως υπόψη τις ανάγκες και τις ανησυχίες των ατόμων που θα επηρεάσει και ότι είναι κατάλληλα σχεδιασμένο για την αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων.

Κοινό-στόχος

Καταναλωτές, οργανώσεις καταναλωτών και άλλες ενώσεις της κοινωνίας των πολιτών, επιχειρήσεις, κλαδικές ενώσεις, εθνικές αρχές και οργανώσεις καταναλωτών, πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα.